

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет»

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«ЕКОНОМІКА»

третього (освітньо-наукового) рівня освіти
за спеціальністю 051 «Економіка»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Кваліфікація: доктор філософії (Ph.D.)

**ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ДВНЗ «ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Голова вченої ради
 / Ю.Є. Кирилов /
(протокол № 11 від 24 червня 2019 р.)

Освітньо-наукова програма
вводиться в дію з _____ 2019 р.

Ректор / Ю.Є. Кирилов /
(наказ № _____ від «__» _____ 2019 р.)

Херсон – 2019

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми
«ЕКОНОМІКА»

рівень освіти – третій (освітньо-науковий)

спеціальність – 051 «Економіка»

галузі знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»

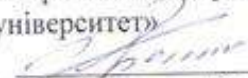
кваліфікація – доктор філософії (Ph.D)

Освітньо-наукова програма відповідає третьому рівню освіти та дев'ятому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

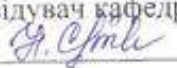
РОЗРОБЛЕНО:

Керівник
освітньо-наукової програми
«Економіка»
 Морозов Р.В.
від « 16 » травня 2019 р.

ПОГОДЖЕНО

Перший проректор, проректор з
науково-педагогічної роботи ДВНЗ
«Херсонський державний аграрний
університет»
 Яремко Ю.І.
« 11 » вересня 2019 р.

СХВАЛЕНО:

Випусковою кафедрою економіки
та фінансів
Протокол № 10
від « 16 » травня 2019 р.
Завідувач кафедри
 Танклевська Н.С.

Начальник
навчально-методичного відділу
університету
 Федорова Т.В.
« 11 » вересня 2019 р.

РЕКОМЕНДОВАНО

вченою радою економічного
факультету

Протокол № 10
від « 27 » травня 2019 р.

Декан факультету
 Грановська В.Г.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма (ОНП) для підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (науковому) рівні за спеціальністю 051 «Економіка» є нормативним документом з підготовки фахівців третього (наукового) рівня вищої освіти, який містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Розроблено проектною групою економічного факультету у складі:

1. Морозов Роман Володимирович – голова робочої групи (гарант), професор кафедри менеджменту організацій Державного вищого навчального закладу «Херсонський державний аграрний університет», д.е.н., професор

2. Кирилов Юрій Євгенович – ректор Державного вищого навчального закладу «Херсонський державний аграрний університет», професор кафедри публічного управління та адміністрування, д.е.н., професор

3. Танклевська Наталія Станіславівна – професор кафедри економіки та фінансів Державного вищого навчального закладу «Херсонський державний аграрний університет», д.е.н., професор

4. Пристемський Олександр Станіславович – доцент кафедри обліку і оподаткування Державного вищого навчального закладу «Херсонський державний аграрний університет», д.е.н., доцент.

5. Яремко Юрій Іванович – перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи Державного вищого навчального закладу «Херсонський державний аграрний університет», професор кафедри землеустрою, геодезії та кадастру, д.е.н., доцент.

6. Грановська Вікторія Григорівна – декан економічного факультету Державного вищого навчального закладу «Херсонський державний аграрний університет», доцент кафедри економіки та фінансів, к.е.н., доцент.

7. Стукан Тетяна Миколаївна – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

8. Ярмоленко Віталіна Вікторівна – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

9. Чечоткін Володимир Володимирович - керівник напрямку по просуванню послуг бюджетним організаціям ХФ КБ АТ «Приватбанк».

1. ПОЗНАЧЕННЯ ТА СКОРОЧЕННЯ

В документі використовуються наступні позначення та скорочення:

ЄКТС (European Credit Transfer and Accumulation System) – Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система;

ОНП – освітньо-наукова програма;

ОК – позначення обов'язкової компоненти освітньо-наукової програми;

ВК – позначення вибіркової компоненти освітньо-наукової програми;

ІК – позначення інтегральної компетентності

ФК – позначення фахової компетентності;

ПРН – позначення програмних результатів навчання;

НРК – національна рамка кваліфікацій України.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітньо-наукова програма (ОНП) – є системою освітніх компонент третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в межах спеціальності 051 «Економіка» яка визначає вимоги до рівня освіти осіб, які здійснюють навчання за цією програмою; містить перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, а також результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач.

Освітньо-наукова програма розроблена у відповідності до вимог Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (затвердженої Указом Президента України від 25 червня 2013 р. № 344/2013); Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05 вересня 2017 р.; Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01 липня 2014 р.; Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», Постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»; Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки класифікацій»; ДК-003-2010 № 327 Державного класифікатора професій; ДК-016-2010 Державного класифікатора видів продукції та послуг; Положення про порядок реалізації на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 579 від 12.08.2015 р.

3. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051 «ЕКОНОМІКА»

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний вищий навчальний заклад «Херсонський державний аграрний університет», економічний факультет, кафедра економіки та фінансів
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший науковий ступень, кваліфікація – доктор філософії (Ph.D)
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова програма «Економіка» третього рівня вищої освіти галузі знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка»
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії, одиничний; 60 кредитів ЄКТС; термін навчання 4 академічних роки;
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України, Україна, пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, 2016 рік.
Цикл / Рівень	НРК України – 9 кваліфікаційний рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня «магістр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньо-наукової програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	Офіційний веб-сайт Державного вищого навчального закладу «Херсонський державний аграрний університет» http://www.ksau.kherson.ua/
2. Мета освітньо-наукової програми	
Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих у європейський та світовий простір науковців і науково-педагогічних кадрів спеціальності 051 «Економіка» здатних до продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, а також проведення власного оригінального наукового дослідження.	
3. Характеристика освітньо-наукової програми	

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</p>	<p>Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальність 051 «Економіка».</p> <p><i>Об'єкт вивчення освітньо-наукової програми:</i> теорія, методологія наукового дослідження, явища і проблеми сучасних економічних процесів.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> формування у здобувачів загальних та професійних компетентностей проведення наукових досліджень, здатність створювати і продукувати нові знання для розвитку міжнародних, національних, галузевих та виробничих систем.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> понятійні та сутнісні характеристики економічних відносин; методологічні основи прийняття управлінських рішень у сфері економіки для забезпечення стабільного, прозорого та конкурентного функціонування економічного сектору та створення умов для сталого економічного розвитку.</p> <p><i>Методи, методика та технології:</i> загальнонаукові (теоретичні) методи: діалектичний метод пізнання суспільних явищ; логічний, порівняльний, системний, структурний, функціональний та комплексний підходи; методи аналізу, синтезу, економіко-математичного моделювання і прогнозування економічних процесів, методи та технології управління цими процесами.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> програмне забезпечення, інформаційно-комунікаційні та освітні технології в економічній галузі.</p>
<p>Орієнтація освітньо-наукової програми</p>	<p>Освітньо-наукова, дослідницька та прикладна. Наукові дослідження є новими та удосконаленими, практично спрямованими і цінними теоретичними і методичними результатами</p>
<p>Основний фокус освітньо-наукової програми та спеціалізації</p>	<p>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти за Законом України «Про вищу освіту», дев'ятий кваліфікаційний рівень Національної рамки кваліфікацій з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» 051 «Економіка».</p> <p>Загальний: Підготовка високо кваліфікованих фахівців-науковців з економіки які володіють дослідницькими, педагогічними, комунікативними, аналітичними, організаційними, підприємницькими навичками для аналізу, оцінки, моделювання і прогнозування економічних процесів в умовах глобалізації, невизначеності та фінансової турбулентності.</p> <p>Спеціальний: - виявлення закономірностей, особливостей, проблем і</p>

	<p>перспектив розвитку національної економіки, економіки окремих галузей і регіонів;</p> <ul style="list-style-type: none"> - удосконалення механізмів регулювання економічних процесів; - застосування і обґрунтування наявних методів наукових досліджень в економіці; - обґрунтування та використання економіко-математичних моделей розвитку національної економіки з метою забезпечення продовольчої безпеки країни та підвищення конкурентоздатності окремих галузей та суб'єктів господарювання; - дослідження інвестиційної, інноваційної, виробничої, логістичної, маркетингової, фінансової діяльності підприємств з урахування світових тенденцій та конкурентного середовища; - визначення теоретико-методологічних, науково-методичних та прикладних засад розвитку аграрної економіки; - використання сучасних методів стратегічного управління національною економікою. <p>Ключові слова: економіка, методологія, методи, наукові дослідження, економічні процеси, національна економіка, аграрна економіка, регіональна економіка, управління, стратегічне управління, економічна діяльність, інвестиції, інновації, маркетинг, логістика, глобалізація, регулювання економіки.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Освітня складова програми. Програма передбачає 60 кредитів ЄКТС, з яких 41 кредит ЄКТС – обов'язкові компоненти (методологія та організація наукових досліджень, філософія науки, розробка дисертаційного проекту, аспірантський дослідницький семінар, іноземна мова професійного спрямування, інформаційні системи та комп'ютерні технології у науковій діяльності, організація управління науковими проектами та захист інтелектуальної власності, педагогіка вищої школи, аграрна економіка, спеціальність «Економіка»), що передбачають набуття здобувачем загальнонаукових (філософських) компетенцій, мовних компетенцій, універсальних та спеціальних (фахових) навичок дослідника. Ще 15 кредитів ЄКТС (25 %) передбачено на вибіркові компоненти – дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (дисципліни циклу спеціальної (фахової) підготовки): глобальна економіка, медіаосвіта та медіаграмотність, сучасна економічна політика, сучасні економічні теорії,</p>

	<p>поведінкова економіка, стратегічне управління (три навчальні дисципліни) та 4 кредити ЄКТС практичної підготовки – педагогічна практика.</p> <p>Наукова складова програми. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом одного або двох наукових керівників з відповідним оформлення одержаних результатів у вигляді дисертаційної роботи. Ця складова програми не вимірюється кредитами ЄКТС, а оформляється окремо у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача.</p> <p>Особливістю наукової складової підготовки докторів філософії зі спеціальності 051 «Економіка», є дослідницький характер з проведення комплексних наукових досліджень в галузі економіки з урахуванням сучасних надбань провідної вітчизняної та зарубіжної науки.</p>
<p>4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Дослідницька діяльність у економічній та фінансовій сфері національної економіки, зокрема, у сфері аграрної економіки, економіки підприємств; та викладацька діяльність у закладах середньої, вищої та післядипломної освіти.</p> <p>Адміністративна та управлінська діяльність у виробничому та фінансовому секторах національної економіки, органах влади та управління.</p> <p>Посади згідно класифікатора професій України: 2121 – професіонали в галузі економіки; 2121.1 – науковий співробітник (економіка); 2310 – викладачі університетів та вищих навчальних закладів; 2310.1 – докторант, доцент; 2310.2 – асистент; 1312 – директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми); 1210.1 – директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища); директор (начальник, інший керівник) підприємства; директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету); директор виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища); директор центру (курсів) підвищення кваліфікації; директор науково-дослідного інституту.</p>

	<p>Місце працевлаштування. Міністерство освіти і науки України, Міністерство аграрної політики і продовольства України, обласні Департаменти економічного та агропромислового розвитку, сільськогосподарські підприємства різних форм власності, вищі навчальні заклади I-IV рівня акредитації, науково-дослідні інститути (станції, лабораторії), комунальні підприємства, банківські установи, страхові компанії та інші фінансові установи.</p>
Подальше навчання	<p>Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – на 10-ому науковому рівні вищої освіти у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки»; – на 9-ому освітньо-науковому рівні вищої освіти у споріднених галузях наукових знань. <p>Подальше навчання включає дослідницькі гранти і стипендії (у тому числі і за кордоном), підвищення кваліфікації у закладах післядипломної освіти, наукових установах у вигляді навчання та стажування як на Україні так і за кордоном.</p>
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Лекції, практичні заняття, аспірантський семінар, самостійна науково-навчальна робота на основі науково-технічної навчальної літератури та публікацій у фахових періодичних виданнях, консультування із науковим керівником і науково-педагогічною спільнотою, проведення наукового дослідження, підготовка та захист дисертаційної роботи.</p>
Оцінювання	<p>Форми семестрового оцінювання: поточний контроль, екзамени, заліки. Підсумкова атестація здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи.</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	<p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки у професійній та дослідницько-інноваційній діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань з сучасних економічних процесів, та їх застосування у професійній практиці</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1 – здатність досконалого володіння іноземними мовами з метою здійснення наукової комунікації, міжнародного співробітництва, спілкування с колегами в межах своєї спеціальності, відстоювання власних наукових поглядів;</p> <p>ЗК 2 – здатність застосувати системний підхід до</p>

	<p>вирішення проблем і продемонструвати практичні навички;</p> <p>ЗК 3 – здатність розуміти та аналізувати іншомовну наукову інформацію в усній та письмовій формах;</p> <p>ЗК 4 – здатність продемонструвати знання і розуміння наукових фактів, концепцій, теорій, принципів, методів і методології;</p> <p>ЗК 5 – здатність формувати та викладати результати своїх наукових досліджень українською та іноземною мовами;</p> <p>ЗК 6 – здатність застосувати відповідні кількісні математичні, наукові і економічні методи та теорії, а також комп'ютерне програмне забезпечення для вирішення економічних завдань та виконання дисертаційного дослідження;</p> <p>ЗК 7 – здатність до активного використання навичок критичного мислення, технік прийняття рішень, методик підготовки та проведення наукових дискусій;</p> <p>ЗК 8. – здатність до аргументованого обґрунтування своїх поглядів та гіпотез, генерувати нові ідеї (креативність), демонстрування творчого та інноваційного потенціалу в синтезі рішень і в розробці проектів;</p> <p>ЗК 9 – здатність застосовувати отримані філософсько-світоглядні знання при вирішенні професійних проблем та осмислення їх впливу на розвиток сучасного світу, розуміння сучасних тенденцій і закономірностей розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації;</p> <p>ЗК 10 – здатність до розвитку індивідуальних особистісних здібностей: творчих, мотиваційно-ціннісних та когнітивних;</p> <p>ЗК 11 – здатність володіти соціально-комунікативними навичками ефективного спілкування, педагогічними та психологічними способами організації навчального процесу;</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1 – здатність досліджувати теоретико-методологічні, науково-методичні та прикладні засади розвитку та управління економікою;</p> <p>ФК 2 – здатність методологічно грамотно здійснювати наукове дослідження, інтерпретувати його результати, аналізувати, розробляти та впроваджувати рекомендації щодо управління можливими напрямками розвитку проблемної ситуації;</p> <p>ФК 3 – здатність здійснювати критичний аналіз, оцінювання і синтез нових та складних ідей в економіці,</p>

розробляти та реалізувати наукові проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання;

ФК 4 – здатність застосовувати сучасний інструментарій прикладного аналізу економічних даних, використовувати інформаційні системи обробки економічної інформації, розробки стратегії та планування реалізації, впровадження та застосування відповідного програмного забезпечення;

ФК 5 – здатність виявляти і розв’язувати комплексні проблеми розвитку аграрної економіки та її окремих галузей;

ФК 6 – знання методів, механізмів та інструментів фінансування різних проектів із різних джерел, а також сформувати практичні навички з оцінювання ефективності проектів і фінансового стану суб’єктів економічної діяльності в умовах невизначеності і глобалізаційних процесів;

ФК 7 – здатність дослідження та знання з організації та управління інвестиційною, інноваційною, виробничою, логістичною, маркетинговою, фінансовою діяльністю суб’єктів господарювання та галузей економіки з урахування світових тенденцій;

ФК 8 – здатність оцінити економічний стан галузі, підприємства та окремих його складових (основних та оборотних засобів, персоналу, результатів діяльності тощо), знайти проблеми та запропонувати і економічно обґрунтувати шляхи їх вирішення;

ФК 9 – здатність демонструвати розуміння бізнес-функцій, бізнес-планів підприємств, розмірів підприємств, ділових кіл і уміння зв’язати їх з базовими знаннями і теоріями;

ФК 10 – здатність здійснювати керівництво підприємством шляхом планування і управління за допомогою сучасних концепцій, методів та інструментів;

ФК 11 – здатність організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки здобувачів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності;

ФК 12 – здатність до подальшого навчання, вміння, формування проблеми та знаходити шляхи їх вирішення в економічній системі.

7. Програмні результати навчання

ПРН 1 – знати принципи спілкування та ведення дискусій у науковому середовищі, в тому числі і в іншомовному;

ПРН 2 – уміти спілкуватися з колегами в іншомовному середовищі та знати наукову термінологію іноземними мовами в межах своєї спеціальності;

ПРН 3 – створювати та інтерпретувати нові знання з економіки та управління національним господарством, за галузями, підприємствами, за видами економічної діяльності;

ПРН 4 – знати науковий (діловий) стиль викладання матеріалів наукових досліджень українською та іноземними мовами, правила оприлюднення результатів своїх досліджень;

ПРН 5 – уміти викладати результати своїх досліджень у формі доповідей, тез, статей у науково-технічних виданнях українською та іноземними мовами;

ПРН 6 – знати основні форми мислення, правила умовиводу і доказу; методи визначення істинності та хибності наукових гіпотез та їх обґрунтування; критично осмислювати наукові тексти, обґрунтовано формулювати свою точку зору; знати правила академічної доброчесності;

ПРН 7 – знати особливості міждисциплінарних взаємодій, характерних для сучасної науки і філософії; особливості філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації;

ПРН 8 – вміти орієнтуватися в складних філософських проблемах сучасної науки і способах їх вирішення; застосовувати філософські принципи та концепції при здійсненні наукового дослідження;

ПРН 9 – уміти застосовувати економіко-математичні методи – оптимізацію, кореляційно-регресійний аналіз; виявляти приховані закономірності у великих масивах даних, здійснювати прогнозування за допомогою економіко-математичних моделей;

ПРН 10 – уміти застосовувати інформаційні технології до аналізу управлінських рішень; проводити комп'ютерне моделювання та комплексний економічний аналіз в умовах ризику і невизначеності;

ПРН 11 – знати суть економічних та соціальних відносин, процесів та закономірності їх розвитку; сутність економічної політики, економіки, аграрної економіки;

ПРН 12 – уміти аналізувати управлінські рішення щодо формування інноваційно-інвестиційного портфеля підприємства; знати і розуміти бізнес-функції; розробляти і удосконалювати бізнес-плани підприємств;

ПРН 13 – знати організацію та управління інвестиційною, інноваційною, виробничою, логістичною, маркетинговою, фінансовою діяльністю суб'єктів господарювання, галузей економіки;

ПРН 14 – уміти оцінювати вплив когнітивних та соціальних чинників на економічну поведінку суб'єкта та враховувати їх при прийнятті управлінських рішень;

ПРН 15 – уміти створювати цілісну систему успішного управління організацією (у тому числі й на міжнародному рівні); здійснювати управління фінансами, маркетингом, якістю та змінами, планування, мотивування, контроль, а також керівництво підприємством, галуззю;

ПРН 16 – уміти організовувати та управляти науковими проектами,

оформлювати дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі і закордоном);
 ПРН 17 – знати специфіку педагогічної діяльності у вищій школі і основи педагогічної майстерності викладача; психолого-педагогічні особливості взаємодії викладачів і студентів;
 ПРН 18 – уміти конструювати зміст навчання, відбирати головне, реалізовувати інтеграційний підхід в навчанні; ефективно планувати і організовувати зайняття з використанням активних і інтерактивних методів навчання;
 ПРН 19 – уміти організувати освітній процес; здійснювати навчання, виховання, розвиток і професійну підготовку здобувачів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності;
 ПРН 20 – уміти формувати проблеми та знаходити шляхи їх вирішення; постійно підвищувати рівень освіти; орієнтуватися у сучасних євроінтеграційних освітніх тенденціях.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Склад проектної групи освітньої програми, професорсько-викладацький склад, що залучений до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-наукової програми, співробітники ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», мають науковий ступень та вчене звання, підтверджений рівень наукової та професійної підготовки. Поширеною практикою є проведення відкритих лекцій, майстер-класів, консультування провідними фахівцями в економічній сфері.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу (навчальні приміщення, спеціалізовані кабінети, комп'ютерні класи з пакетами прикладних комп'ютерних програм, навчальні лабораторії, мультимедійне обладнання тощо) відповідає вимогам та потребам до проведення лекційних і практичних занять, у т.ч. в дистанційному режимі. В університеті є локальні комп'ютерні мережі з доступом до мережі Інтернет. Освітній процес повністю забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам наукової бібліотеки та веб-ресурсів університету. Підтримка здобувачів в ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» забезпечується розвиненою соціальною інфраструктурою, яка включає гуртожитки, спортивні зали і споруди, пункти громадського харчування, базу відпочинку «Колос» на</p>

	березі Чорного моря, структурний підрозділ з організації виховної роботи зі здобувачами вищої освіти
Інформаційне навчально- методичне забезпечення	та - офіційний веб-сайт http://www.ksau.kherson.ua/ містить інформацію про освітні програми, освітню і наукову діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Навчально-методичне забезпечення включає: робочі навчальні програми та методичні рекомендації з вивчення дисциплін; монографії, підручники та навчальні посібники, опорні конспекти та презентації лекцій, завдання для практичних (семінарських) занять, тести і завдання для самоконтролю, поточного та підсумкового контролю знань здобувачів, програму педагогічної практики. Наявність навчально-методичних матеріалів за обов'язковими та вибірковими дисциплінами складає 100 відсотків. Інформаційне забезпечення: необмежений доступ до мережі Інтернет, вільна зона бездротового доступу до Інтернет-мережі (Wi-Fi); наукова бібліотека, 2 абонементи, читальні зали; вітчизняні та закордонні періодичні видання відповідного або спорідненого профілю; доступ до наукометричної бази даних Web of Science, наукометричної та універсальної реферативної бази даних SCOPUS; віртуальне навчальне середовище Moodle; корпоративна пошта; навчальні і робочі плани; графіки навчального процесу; робочі навчальні програми дисциплін.
9. Педагогічна практика	

<p>Педагогічна практика</p>	<p>Педагогічна практика є складовою практичної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (Ph.D) за спеціальністю «Економіка». Педагогічна практика передбачає набуття здобувачами компетентностей щодо розвитку індивідуальних особистісних здібностей; дозволяє оволодіти соціально-комунікативними навичками ефективного спілкування, педагогічними та психологічними способами організації навчального процесу; формує здатність до організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки здобувачів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності.</p> <p>Педагогічна практика передбачає отримання наступних навичок:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення заняття в якості науково-педагогічного працівника; - підготовки необхідних для занять наочних засобів, методичних рекомендацій, дидактичного забезпечення; - вивчення передового педагогічного досвіду і вміння застосовувати його у власній практичній діяльності; - працювати на етапі підготовки до практичних та семінарських занять з науковою літературою, монографіями, дисертаціями, енциклопедіями, словниками, періодичними та іншими джерелами. <p>Педагогічна практика планується на третьому році навчання загальним обсягом 120 годин (4 кредити).</p>
<p>10. Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Підвищення кваліфікації (стажування) у вітчизняних закладах вищої освіти, наукових установах на основі двосторонніх договорів між ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» та університетами і науковими закладами України.</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Міжнародне співробітництво є одним з пріоритетів діяльності ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет». На основі двосторонніх договорів між ДВНЗ «ХДАУ» та навчальними закладами країн-партнерів відбувається науково-інформаційний обмін з Гродненським державним аграрним університетом (Республіка Білорусь); Університетом прикладних наук Вайнштефана (Німеччина); Університетом міста Парма (Італія), Аграрним університетом міста Пловдив (Болгарія); ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» НААН (Молдова);</p>

	<p>Malopolska School of Public Administration University of Economics (Малопольська школа державного управління, Університет економіки, Краків); Університет штату Огайо (The Ohio State University, College of Food, Agricultural, and Environmental Sciences); Університет Інформатики та Мистецтв (Польща, м. Лодзь); Краківський економічний університет, Малопольська школа публічного адміністрування (Польща); Університет Хелсінкі (Фінляндія); TAFF Turizm Ve Ticaret Limited Sirketi; ЗО «Білоруський торгово-економічний університет споживчої кооперації» тощо.</p> <p>Академічна мобільність викладачів реалізується через їх участь у стажуванні в PAN-EUROPEAN UNIVERSITY (м. Братислава, Словацька республіка), Тбіліському державному університеті ім. Іване Джавахішвілі (м. Тбілісі, Грузія), Університет Аристотеля (Aristotle University of Thessaloniki) (м. Салоніки, Греція), Міжнародному навчальному сільськогосподарському центрі – MATC MASHAV (м. Тель-Авів, Ізраїль).</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою.</p>

4. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

4.1. Перелік компонент ОНП

Код з/п	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти (ОК)			
1.1. Дисципліни циклу загальнонаукової підготовки			
ОК. 01	Методологія та організація наукових досліджень	3	Залік
ОК. 02	Філософія науки	6	Залік/екзамен
ОК. 03	Розробка дисертаційного проекту	3	Залік
ОК. 04	Аспірантський дослідницький семінар	4	Залік
1.2. Дисципліни циклу мовної підготовки			
ОК. 05	Іноземна мова професійного спрямування	8	Залік/екзамен
1.3. Дисципліни циклу спеціальної (фахової) підготовки			
ОК. 06	Інформаційні системи та комп'ютерні технології у науковій діяльності	3	залік
ОК. 07	Організація управління науковими проектами та захист інтелектуальної власності	3	залік
ОК. 08	Педагогіка вищої школи	3	залік
ОК. 09	Аграрна економіка	4	залік
ОК. 10	Спеціальність «Економіка»	4	Залік/екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент		41 кредит, 12 заліків, 3 екзамени	
2. Вибіркові компоненти (ВК)			
(дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії)			
2.1. Дисципліни циклу спеціальної (фахової) підготовки			
ВК. 01	Глобальна економіка	5	залік
ВК. 02	Медіаосвіта та медіаграмотність		
ВК. 03	Сучасна економічна політика		
ВК. 04	Сучасні економічні теорії	5	залік
ВК. 05	Поведінкова економіка		
ВК. 06	Стратегічне управління	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент (три навчальні дисципліни)		15 кредитів, 3 заліки	
3. Практична підготовка			
ПП.01	Педагогічна практика	4	залік
Загальний обсяг практичної підготовки		4 кредити, 1 залік	
Загальний обсяг навчальної компоненти ОНП		60 кредитів, 16 заліків, 3 екзамени	
Науково-дослідна діяльність			
НД.01	Підготовка та захист дисертаційної роботи	180 кредитів	
	Щорічна наукова атестація		
Загальний обсяг дослідницької компоненти освітньо-наукової компоненти		180 кредити	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		240 КРЕДИТІВ	

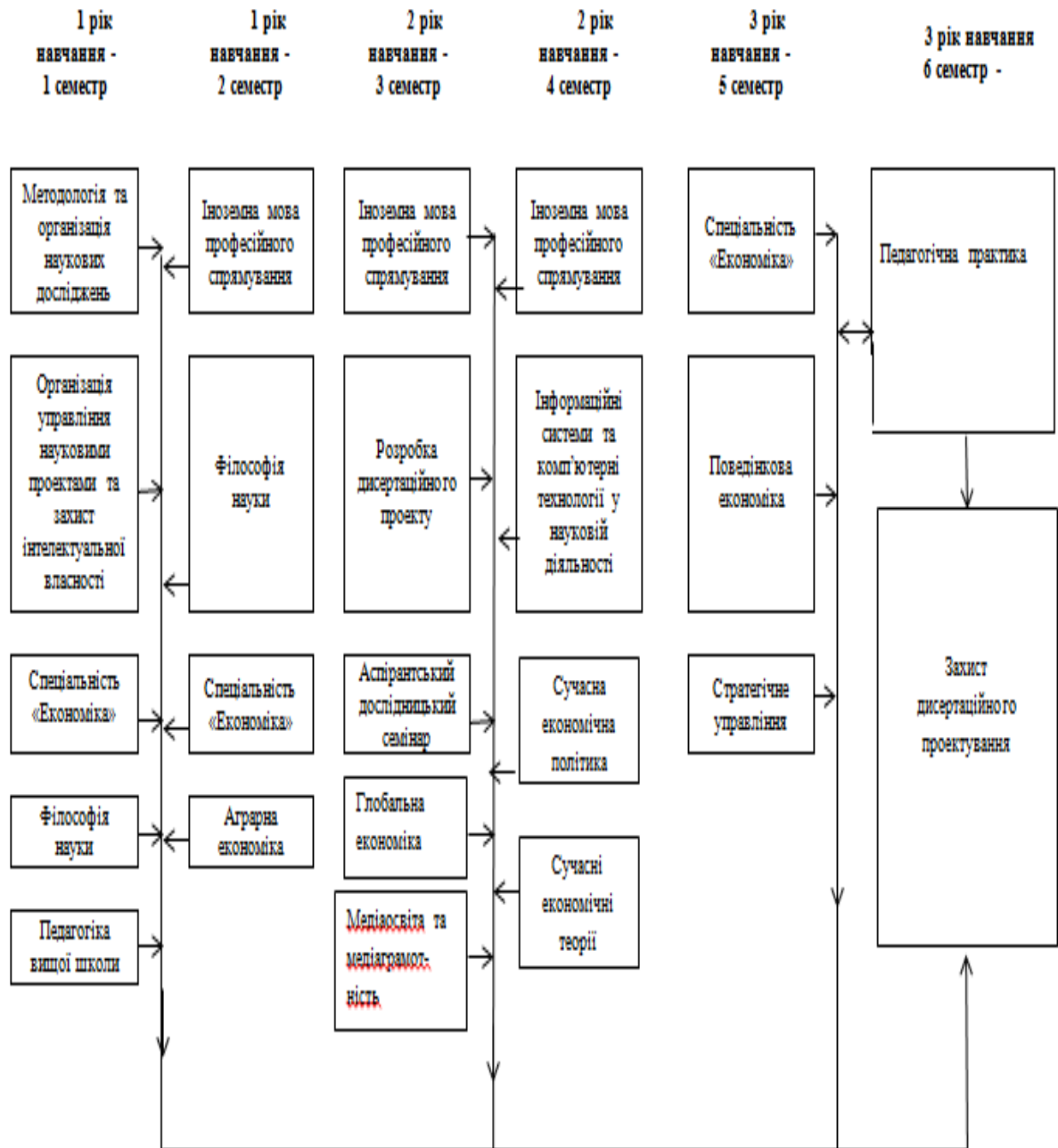
4.2. Структурно-логічна схема вивчення освітніх компонент

Шифр дисципліни	Цикл підготовки	Назва дисципліни	Кількість кредитів, форма підсумкового контролю
Перший рік навчання			
<i>1 семестр</i>			
ОК.01	Цикл загальнонаукової підготовки	Методологія та організація наукових досліджень	3 кредити, залік
ОК.02		Філософія науки	3 кредити, залік
ОК.07	Цикл спеціальної (фахової) підготовки	Організація управління науковими проектами та захист інтелектуальної власності	3 кредити, залік
ОК.08		Педагогіка вищої школи	3 кредити, залік
ОК.10		Спеціальність «Економіка»	1 кредит, залік
Разом за 1 семестр: 13 кредитів, 5 заліків			
<i>2 семестр</i>			
ОК.02	Цикл загальнонаукової підготовки	Філософія науки	3 кредити, екзамен
ОК.05	Цикл мовної підготовки	Іноземна мова професійного спрямування	3 кредити, залік
ОК.09	Цикл спеціальної (фахової) підготовки	Аграрна економіка	4 кредити, залік
ОК.10		Спеціальність «Економіка»	1 кредит, залік
Разом за 2 семестр: 11 кредитів, 3 заліки, 1 екзамен			
Разом за перший рік навчання: 24 кредити, 8 заліків, 1 екзамен			
Другий рік навчання			
<i>3 семестр</i>			
ОК.03	Цикл загальнонаукової підготовки	Розробка дисертаційного проекту	3 кредити, залік
ОК.04		Аспірантський дослідницький семінар	4 кредити, залік
ОК.05	Цикл мовної підготовки	Іноземна мова професійного спрямування	2 кредити, залік
ВК.01	Цикл спеціальної (фахової) підготовки	Глобальна економіка *	5 кредитів, залік
ВК.02		Медіаосвіта та медіаграмотність *	
Разом за 3 семестр: 14 кредитів, 4 заліки			
<i>4 семестр</i>			
ОК.05	Цикл мовної підготовки	Іноземна мова професійного спрямування	3 кредити, екзамен

Шифр дисципліни	Цикл підготовки	Назва дисципліни	Кількість кредитів, форма підсумкового контролю
ОК.06	Цикл спеціальної (фахової) підготовки	Інформаційні системи та комп'ютерні технології у науковій діяльності	3 кредити, залік
ВК.03		Сучасна економічна політика *	5 кредитів, залік
ВК.04		Сучасні економічні теорії *	
Разом за 4 семестр: 11 кредитів, 2 заліки, 1 екзамен			
Разом за другий рік навчання: 25 кредитів, 6 заліків, 1 екзамен			
Третій рік навчання			
5 семестр			
ОК.10	Цикл спеціальної (фахової) підготовки	Спеціальність «Економіка»	2 кредити, екзамен
ВК.05		Поведінкова економіка *	5 кредитів, залік
ВК.06		Стратегічне управління *	
Разом за 5 семестр: 7 кредитів, 1 залік, 1 екзамен			
6 семестр			
ПП.01	Цикл практичної підготовки	Педагогічна практика	4 кредити, залік
Разом за 6 семестр: 4 кредити, 1 залік			
Разом за третій рік навчання: 11 кредитів, 2 заліки, 1 екзамен			
Разом за 3 роки навчання: 60 кредитів, 16 заліків, 3 екзамени			

*) вибіркові навчальні дисципліни

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми "Економіка"

5. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма здобувачів освіти атестації вищої	Атестація випускників освітньої програми «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» проводиться у формі відкритого публічного захисту дисертаційної роботи. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального Вимоги до публічного навчального плану.
Вимоги до дисертаційної роботи	Дисертаційна робота доктора філософії є важливою частиною освітньо-наукового процесу і самостійної науково-дослідницької діяльності. Дисертаційна робота доктора філософії (Ph.D) спеціальності 051 «Економіка» демонструє здатність здобувача вести наукові дослідження, що мають наукову новизну та практичне значення, вирішувати складні прикладні завдання та здійснювати їх узагальнення у вигляді особистого внеску у розвиток сучасної науки і практики. Дисертаційна робота має статус інтелектуального продукту на правах рукопису. Обсяг, структура, вимоги до оформлення та порядок захисту роботи визначаються державною атестаційною комісією України. Перевірка дисертаційної роботи на наявність плагіату обов'язкова.
Вимоги до публічного захисту	Захист дисертаційної роботи проводиться у формі відкритого публічного захисту наукових досягнень на засіданні спеціалізованої вченої ради. Обов'язковою передумовою допуску до захисту дисертаційної роботи є апробація результатів досліджень та основних висновків на наукових конференціях та їх опублікування у фахових наукових виданнях, у тому числі таких, які входять до науко метричних баз.

7. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (ПРН) ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

	ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.04	ОК.05	ОК.06	ОК.07	ОК.08	ОК.09	ОК.10	ВК.01	ВК.02	ВК.03	ВК.04	ВК.05	ВК.06	ПП.01
ПРН 1				+	+			+									+
ПРН 2					+					+							+
ПРН 3	+		+						+	+	+		+		+	+	
ПРН 4	+	+			+												
ПРН 5	+			+	+												
ПРН 6	+	+												+			
ПРН 7		+		+							+			+			
ПРН 8		+		+										+			
ПРН 9			+			+			+	+							
ПРН 10						+				+		+					
ПРН 11									+	+			+	+			
ПРН 12						+			+	+						+	
ПРН 13			+				+		+	+						+	
ПРН 14				+											+	+	
ПРН 15							+			+	+					+	
ПРН 16			+	+			+										
ПРН 17								+									+
ПРН 18						+		+				+					+
ПРН 19								+				+					+
ПРН 20				+			+				+			+	+		

8. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20
ЗК 1	+	+																		
ЗК 2	+	+	+														+			
ЗК 3	+			+																
ЗК 4			+	+		+														
ЗК 5	+		+	+	+															
ЗК 6			+						+	+	+		+					+		
ЗК 7			+			+														
ЗК 8				+	+	+	+	+			+									
ЗК 9							+	+												
ЗК 10	+													+						
ЗК 11		+															+		+	
ФК 1			+								+			+						
ФК 2					+											+				+
ФК 3						+				+		+	+	+	+	+				
ФК 4									+	+			+		+					
ФК 5											+									
ФК 6			+						+	+	+									
ФК 7												+	+	+	+					
ФК 8												+	+							
ФК 9												+	+							
ФК 10													+		+					
ФК 11																	+	+	+	
ФК 12								+									+	+	+	+

9. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	визначаються Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ДВНЗ «ХДАУ»
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «ХДАУ»
Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти	визначається Положенням про анкетування здобувачів вищої освіти ДВНЗ «ХДАУ»
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	визначається Положенням про підвищення кваліфікації
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	визначається вимогами до матеріально-технічного забезпечення
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «ХДАУ»
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	розміщення на сайті ДВНЗ «ХДАУ» у відкритому доступі
Запобігання та виявлення академічного плагіату	визначається Кодексом доброчесності ДВНЗ «ХДАУ»